

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.500
Letna naročnina L. 3.000
Letna inozemstvo L. 4.000
Poštno čekovni račun : štev. 24/12410

Leto XXIII. - Štev. 40 (1171)

Gorica - četrtek, 14. oktobra 1971 - Trst

Posamezna številka L. 80

UMESTNA IN POTREBNA IZJAVA

Iz revije »Srečanja«, ki izhaja v Novi Gorici, ponatiskujemo uvodnik iz 29. 30. št., 1971. Ponatiskujemo ga, ker se nam zdi prav, da tudi Slovenci tostran meje v čim večjem številu zvedo za želje in predloge predstavnikov primorskega tiska, to je za želje in predloge glasnikov javnega mnenja slovenske Primorske v Italiji in Jugoslaviji. Ko uvodnik ponatiskujemo, povemo, da se z njegovimi željami in predlogi ter ugotovitvami povsem strinjamo. (Ured.)

Predstavniki primorskega časnikarskega in revalnega tiska z obeh strani meje so se 8. maja zbrali v gradu Kromberk pri Novi Gorici in v okviru jubilejnega praznovanja ob stoletnici izdaja časnika »Soča« razpravljali o pomenu slovenskega tiska kot povezujočega dejavnika slovenske narodne skupnosti tostran in onstran meje. V bogati razpravi se je izkristaliziralo nekaj naprednih in koristnih stališč, ki smo jih vgradili v

JAVNO IZJAVO,

s katero želimo predstavniki primorskega tiska opredeliti svoje poglede na nekatere bistvene probleme zamejske in matične slovenske nacionalne skupnosti ter hkrati opozoriti širšo slovensko javnost na obstoj teh vprašanj in potrebo po njihovem hitrejšem reševanju.

1. Prepričani smo, da se mora slovenska skupnost v Italiji hitreje razviti v samostojni narodni subjekt, čigar individualnost naj se izraža na trdni programski podlagi v pravnih, političnih, kulturnih in gospodarskih razmerjih lastnega matičnega naroda in do večinskega naroda in države, v kateri zamejski Slovenci živijo.

Takšna duhovna in materialna individualnost zamejske slovenske skupnosti lahko v največji meri pripomore k njenemu obstanku in razvoju. Zamejski deli slovenskega naroda morajo črpati svoje moči prvenstveno iz lastne tvornosti, iz lastne identifikacije s svojim specifičnim — geografskim in družbeno-ekonomskim položajem in specifično nacionalno kulturno podobo ter iz plodnega, vsestranskega sodelovanja in podpore matičnega naroda in države.

2. Uveljavljanje narodnega subjekta zamejskih Slovencev ni v nasprotju, temveč v tesnem sozvočju z interesi matičnega naroda, ki v krepitvi položaja zamejske slovenske skupnosti in njene jasnejše in izrazitejše samoosveščenosti vidi plemenjenje in krepitev celotne slovenske nacionalne skupnosti.

Odnos, ki ga ima matična domovina do zamejske slovenske skupnosti, se zatorej ne sme odvijati v duhu napačne egocentrične ljubezni in pomoči tiste matere, ki svojemu otroku ne razvija dovolj njegove lastne samostojnosti in odraslosti.

Dosedanja pokroviteljska, obrambna in kulturno ter drugo pomoč vsebujoča politika matičnega naroda do zamejskih Slovencev se mora v prihodnje vse bolj dopoljevati s težnjo, da zamejska slovenska skupnost ustvarja lastno bogastvo življenjskih sposobnosti. Enosmerni in enostranski pomoč ne zadošča več. Sodelovanje med vsemi deli slovenskega naroda mora najplodneje prispevati k njegovemu celovitemu bogatjenju, strpnosti in ustvarjalnosti.

V skladu s takšnim prepričevanjem poudarjamo tudi potrebo, da se odnos matičnega naroda do zamejskih slovenskih skupnosti ne sme prvenstveno oblikovati po političnih, svetovno nazorskih merilih. Takšno enostransko obravnavanje celovite nacionalne problematike slovenske zamejske skupnosti doslej ni prispevalo k njenemu večjemu povezoivanju. Sodelovanje, podpora in zaupanje matičnega naroda do zamejskih skupnosti se mora čim širše in z odprtim razumevanjem usmerjevati k vsem nacionalno zdravim čutečim in delujočim organizacijam zamejcev.

Udeleženci razprave so podprli dosedanja prizadevanja, da bi slovenska skupnost enotno nastopala, ko gre za osnovne na-

rodnostne interese, ne glede na politične in ideološke opredelitve.

3. Glede obveznosti in možnosti povezoivanja in pomoči matičnega naroda zamejskim Slovincem v Italiji in Avstriji igrajo lahko posebno koristno vlogo obmejne slovenske pokrajine. Mnenja smo, da se slovenska skupnost v SR Sloveniji premalo, tako v načelih kot v praksi, zaveda dejstva, da z gospodarsko-kulturno krepitvijo središč ob meji ustvarjamo najboljše osnove za čim neposrednejše navezovanje živih, tako rekoč vsakdanjih stikov med Slovenci tostran in onstran meje. Tako matičnim Slovincem ob meji kot tudi zamejskim Slovincem bi spodbujali korenine njihovega obstoja, če bi ob naši meji s praktično politiko ustvarjali vse bolj izpraznjen demografski prostor, pokrajino, ki v gospodarskem pogledu hira in v kulturnem zakrneva.

4. Udeleženci so kritično ocenili tudi odnos večinskega naroda do slovenske skupnosti v Italiji. Dali so priznanje prizadevanjem tistih političnih sil v Italiji, ki se zavzemajo za uveljavitev demokratičnih in naprednih načel glede položaja in razvojnih možnosti Slovencev v tržaški, gorški in videmski pokrajini.

Predstavniki tiska so izrazili svojo odločnost, da se bodo v sredstvih obveščanja, ki jih predstavljajo, in drugače dosledno borili za uresničitev enakovrednih razvojnih možnosti slovenske skupnosti v Italiji na narodnostnem, gospodarskem, kulturnem in drugih področjih. Posebej so se zavzeli za to, da bi italijanske oblasti nemudoma izvršile ustrezne začetne ukrepe v Slovenski Beniciji.

5. Sodimo, da nam do danes še zmeraj ni uspelo v zadovoljivi meri rešiti problema medsebojne obveščeniosti. Matični narod prek obstoječega tiska premalo in preveč nepopolno spremlja probleme in prizadevanja zamejskih Slovencev. Leti pa po svoji strani sami spet niso dovolj obveščeni o dogajanjih v matični domovini.

Zavoljo tega podpiramo zahtevo, da deklaracijo o enotnem kulturnem prostoru uresničimo tudi v smislu svobodnejšega pretakanja zamejskega tiska po vsem slovenskem kulturnem prostoru. Anahronizmi nekaterih administrativnih predpisov, ki jih občasno spremljajo tudi znaki politične ozkosti, ovirajo normalno širjenje zamejskega tiska v SR Sloveniji. Zavzemamo se za ustvarjanje odnos in ne za odnos neobveščeniosti in ignoriranja.

Prepričani smo tudi, da tisk v SR Sloveniji ne po obsegu ne po ustreznosti še zdaleč ne obvešča dovolj o življenju zamejskih Slovencev, dasi lahko v tem pogledu v zadnjem obdobju beležimo spodbudna prizadevanja, predvsem kar zadeva Slovence na Tržaškem.

Mnenja smo tudi, da tisk v SRS pri pisanju o življenju in delu zamejskih Slovencev ne sme upoštevati v prvi meri tistih selektivnih kriterijev, ki izhajajo iz narave politično-nazorske organiziranosti zamejskih Slovencev, temveč mora izhajati iz meril, ki odražajo resnične, vitalne interese nacionalne biti zamejskih in vseh Slovencev.

Podpiramo tudi pobudo, da »Primorski dnevnik« kot osrednji časnik zamejskih Slovencev v Italiji v primerni organizacijski obliki postane dnevnik primorskih Slovencev tostran in onstran meje, ki naj tako tudi na področju informiranja in kulturnega delovanja igra izvirno vlogo dejanskega ustvarjalca enotnega kulturnega prostora Slovencev z obeh strani meje.

Opomba: Zdi se, da želje in predlogi, ki so jih iznesli zastopniki primorskega tiska, le niso padli na povsem nerodovito tla, da se v Sloveniji res nekaj novega odpira in nekaj novega nastaja. V tej številki našega lista poročamo v tem oziru o srečanju v Sloveniji, na katero so bili povabljeni kot enakovredni člani tudi zastopniki slovenskih katoliško usmerjenih kulturnih organizacij. Slovenski dnevnik in drugi tisk je res začel posvečati več-

AVSTRIJA JE VOLILA

V nedeljo 10. oktobra so bile v Avstriji državnozbornske volitve. Bile so predčasne, kajti zakonodajna doba avstrijskega parlamenta traja štiri leta, zadnji pa je bil že po 17 mesecih delovanja razpuščen.

Za predčasni razpust se je odločil predsednik avstrijske vlade dr. Bruno Kreisky predvsem zato, ker v dosedanjem parlamentu ni imel zadostne večine. Njegova socialistična stranka je imela 81 sedežev, opozicijska avstrijska ljudska stranka 78, liberalna stranka svobode, v kateri kar mrgoli bivših nacistov, pa šest. Kreisky se je mogel obdržati na oblasti le s tiho pomočjo te desničarske stranke. Da bi si zagotovil njeno podporo, je spremenil volilni zakon tako, da bi tudi manjše stranke pri bodočih volitvah prišle do več poslanskih mest.

LJUBIMKANJE Z NACISTI

Dr. Bruno Kreisky je po rodu Jud, kar ga pa ne vznemirja, da

ne bi paktiral s tistimi, ki so med zadnjo vojno milijone njegovih rojakov sežgali v krematorijih. Svojemu rojaku dr. Simonu Wiesenthalu je celo očital, da zganja lov na čarovnice, ker še vedno išče nacistične zločince, ki so se pregrešili nad judovskim prebivalstvom.

Komaj je Kreisky osnoval prvo vlado, je na predlog koroških socialistov imenoval za ministra za poljedelstvo in gozdarstvo bivšega avstrijskega in mednarodnega mnenja je pa moral Öllinger iz »zdravstvenih razlogov« kmalu odstopiti.

Öllingerja je nasledil bivši nacist Oskar Weichs; prometni minister Frühbauer je stopil v nacistično stranko celo v času, ko je Hitlerjeva zvezda že šla k tonu. Za notranjega ministra si je Kreisky izbral Ottona Rösche, bivšega člana SA napadalnih oddelkov, ki pa je bil po vojni »zaradi pomanjkanja dokazov« pred sodiščem oproščen.

Tito hoče enotno Jugoslavijo

Prejšnjo sredo 6. oktobra je imel Tito na sestanku z odposlanstvom združenja rezervnih vojaških starešin daljši govor, v katerem je zelo podčrtal, da je pristaš enotne Jugoslavije. Med drugim je dejal: »Republikam smo dali celo vrsto pravic, ki so bile doslej v pristojnosti zvezne vlade in zvezne uprave. Toda sredi tako bujne dejavnosti, posvečene temu cilju, smo dopustili, da si je vpil pridobilo tudi nekaj nezaželenih elementov. Medtem ko dosledno rešujemo narodnostno vprašanje, tudi šovinisti dvigajo glave. Razredni nasprotnik je živ, stopil je na plan, iz nacionalizma in šovinizma je naredil oporišče za svoj boj proti socializmu, da bi nam preprečil pravičen potek socialističnega družbenega razvoja.

Zadnji manevri so pokazali, česa si naše ljudstvo želi. Želi si živeti v skupnosti, ne glede na šest republik, ne glede na to, da imajo republike zdaj veliko pristojnosti, ki jih prej niso imele... Nekateri so začeli pozabljati, da smo Jugoslavija. Govorili so o republikah, o Jugoslaviji pa so molčali. Veljalo je skoro za sramoto, če si priznal, da si Jugoslovan.

O sebi rečem: jaz sem Jugoslovan in nič drugega tudi biti ne morem. Jugoslovan sem tako po svojih dolžnostih, po svojem položaju kot po svojem duhu. Nikoli nisem tajil, da sem se rodil na Hrvaškem. Ampak, zakaj bi sedaj poudarjal, da sem Hrvat? Dorasel sem v Jugoslaviji, sredi delavskega razreda. Takšnih pa je na stotisoče.

Zato ne moremo dovoliti, da bi nam zdaj posamezniki, ki jih ščuvajo od zunaj, pljuvali na vse to, kar smo ustvarili. In, ali lahko dovolimo, da bi nam kdo zdaj prepeval razne šovinistične (narodnostno nestrpne) pesmi? Ne moremo! Ne smemo dovoliti, da bi se to spremenilo v kugo, ki bi se jo lahko nalezlo naše pošteno ljudstvo, tako da bi se spet razbohotilo

jo pažnjo dogajanju in življenju med zamejskimi Slovenci, kjer koli ti živijo. Nekoliko tiho in še sramežljivo poročajo tudi o delovanju nelevičarskih rojakov. Vendar je za sedaj to poročanje še zelo tiho in sramežljivo posebno v ljubljanskem »Delu«. To pozna še zmeraj skoro izključno samo delovanje levo usmerjenih Slovencev v zamejstvu, posebno na Gorškem. Upamo, da v bodoče njegovi poročevalci ne bodo več tako enosmerno dirgani in da bodo smeli kaj več videti in poročati tudi o tem, kar se godi na njihovi desni strani.

kako sovrastvo med našimi narodi.

Treba je natančno dognati, kje so viri tega in jih zamašiti. Berem in poslušam sedanje obstreljevanje v tisku in raznih govorih, pa mi je zelo hudo, da se dogajajo take reči. Po tolikih letih se moramo spet z njimi spoprijemati. In če se ne bi, bi se lahko znašli v hudem položaju. Se nam bo mar treba ponovno bojevati za enotnost, ko pa smo si jo s toliko prelite krvi že izvojevali.

V Rusiji vedno več »umobolnih«

V Luksemburgu je bila 19. svetovna konferenca za mednarodno amnestijo. Peter Reddaway, lektor za politične vede na londonski ekonomski fakulteti, je predložil dokumente, iz katerih je razvidno, da je v zadnjih dveh letih zelo poraslo v Sovjetski zvezi število tistih, ki jih imajo priprte v umobolnicah. Trenutno je takih pripornikov nad 200, medtem ko sta bila leta 1969 komaj dva taka primera.

»Večina teh ljudi je bila aretiranih zaradi političnih prestopkov kot so razdeljevanje protestnih letakov ali organiziranje protestnih zborovanj proti krivičnim sodnim procesom. Vsi ti ljudje so bili proglašeni za umobolne, dasi je ugotovljeno, da niso,« je poudaril Reddaway.

Na konferenci so tudi poročali, da tem pripornikom vzbrizgavajo zdravila, ki jih dejansko ne potrebujejo, kot npr. zdravila, katera uporabljajo za zdravljenje shizofrenikov ali bolnikov s Parkinsonovo boleznijo. S tem jim polagoma uničujejo celotni živčni sistem ter jih končno spreminjajo v resnične umobolne ljudi.

Da so bolnišnice za »umobolne« postale del sovjetskega političnega pregona, izpričuje tudi pismo 50-letnega Andreja Saharova, ki je znan sovjetski atomski znanstvenik in oče sovjetske vodikove bombe. Ta znanstvenik je poslal Vrhovnemu sovjetu v Moskvi odprto pismo, kopijo pa razdelil med zahodne časnikarje v Moskvi. V njem poziva to sovjetsko skupščino, naj uzakoni normalno izseljevanje iz Sovjetske zveze v demokratskem duhu, kajti svobodna država ne sme biti podobna kletki, četudi je ta zlata in polna dobre pijače. Zato zahteva Saharov amnestijo za vse, ki so bili obsojeni zaradi namere, da bi zapustili državo in osvoboditev vseh, ki so vsled istih razlogov podvrženi prisilnemu »zdravljenju« v posebnih bolnišnicah za umobolne.

Zato je nepojmljivo stališče, ki ga je v zvezi z volitvami zavzela levičarska Zveza slovenskih organizacij na Koroškem. »Z naprednimi in demokratičnimi silami bomo glasovali proti naskoku nacionalističnih elementov,« pravi poziv te Zveze, ko vabi slovenske volivce, naj oddajo svoj glas za socialistično stranko. In prav ta stranka se je povezala z »nacionalističnimi elementi«.

Smer, ki jo je ubral Kreisky z nadvrednotenjem bivših nacistov, postane za bodočnost avstrijske demokracije lahko usodna. Ni čuda, da se je pojavila močna opozicija tudi znotraj socialistične stranke, ki jo vodita podkancler Häuser in vodja sindikatov Benya. Ta dva sta mnenja, da če bo že socialistična stranka iskala kako povezavo, ta ne sme iti v korist nacistično nastrojene stranke svobode.

STALIŠČE KOROŠKIH SLOVENCEV

Narodni svet koroških Slovencev, ki je organizacija krščansko usmerjenih naših rojakov na Koroškem, je na srečanju zaupnikov 26. septembra v Celovcu odločno izrazil stališče, da Slovenci pod nobenim pogojem ne morejo podpreti stranke, ki očitno teži po sodelovanju s stranko svobode in je to sodelovanje v preteklem letu praktično že izvajala.

Ker je sodelovanje obeh velikih strank leta 1955 privedlo do avstrijske državne pogodbe, ki zagotavlja v členu 7 koroškim Slovincem osnovne pravice, bi bilo po mnenju Narodnega sveta želeli, da bi po volitvah prišlo do novih oblik sodobnega sodelovanja med obema glavnima političnima strankama. To bi bilo gotovo koristno za notranjepolitično pomirjenje v Avstriji pa tudi koristno za koroške Slovence.

Narodni svet v svojem proglašu koroškim Slovincem ugotavlja, da ob vodilni stranki do danes nista izpolnili vseh obveznosti do koroških Slovencev, ki jih je ob podpisu državne pogodbe Avstrija prevzela. Zato naj se slovenski volivci ravnajo po svoji vesti in se odločijo za tisto stranko, ki slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem v narodnem oziru najbolj koristi. Poleg tega pa naj volivci pri svoji odločitvi upoštevajo tudi gospodarske, kulturne in socialne vidike.

ZMAGA KREISKEGA

Zgleda, da prijazen odnos, ki ga je imel socialistični voditelj do bivših nacistov, ne njemu ne njegovim stranki ni bil v škodo, temveč v korist. V Avstriji je še vedno mnogo takih, ki jim srce nacistično utripuje, čeprav so sedaj člani tako imenovanih demokratičnih strank.

Prvič po letu 1918 se je zgodilo, da so si avstrijski socialisti priborili absolutno večino glasov: 50,22 % in 94 sedežev. Ljudska stranka je precej zaostala: z 42,88 odstotki prejetih glasov bo imela 80 poslancev. Stranka svobode si je z novim volilnim zakonom precej pomagala. Dobila je 5,4 % glasov in povečala število poslanskih mest od 6 na 10. Edino komunisti so tudi to pot ostali praznih rok. Prejeli so 60.705 glasov (1,36 odstotkov) in ne bodo imeli nobenega poslanca. Komunistem očitno Avstrije ne privlači.

Neodgovorno poročanje

Za sv. očeta Pavla VI. je bilo veliko zadoščenje, da je mogel končno pozdraviti v Vatikanu velikega pričevalca vere kardinala Mindszentyja. Trenutno se še ne ve, ali bo Mindszenty ostal v Rimu ali pa se naselil kje bliže svoji domovini, npr. na Dunaju

Ko je pretekli mesec sv. oče izpolnil 74 let življenja, so mnoge svetovne agencije objavile vest, da bo papež Pavel VI., ko bo star 75 let, odstopil. Pri tem so se sklicevale na dunajskega kardinala Köni- ga in turinskega kardinala Pellegrina, ki naj bi dala izjave v tem smislu.

Vatikanska radijska postaja je v zvezi z omenjenimi ugibanji in trditvami 27. septembra objavila sledeče:

»So nekateri, ki z neokusnimi in lahko-miselnimi ugibanji razpravljajo o starosti Pavla VI., sledijo s pretirano pozornostjo zdravstvenemu stanju sv. očeta, razpravljajo na senzacionalen način o njegovih cdločitvah in pišejo o dnevnih problemih Cerkve brez slehernega čuta za odgovornost ter dostikrat na naravnost smešen način.«

»Obtožujejo papeža vseh mogočih stvari: da je suženj kapitalizma; da je simpatizer komunizma; da je na strani naprednih modernistov; da je slepi zaveznik konservativcev; da si pomaga s taktiko, ki gre preko vseh načel; da se suženjsko drži preživelih oblik; da je umetnik prilagoditve, pa spet da je nedostopen za vsak razlog in vsako posodobljenje.«

Tako je sv. oče človek, ki nobene stvari prav ne stori. Pisani, ki ga prikazujejo na ta način, samo pričajo o svoji praznoti in o svoji nepoštenosti. Dovolj bi bilo, da bi sledili brez predsodkov njegovi vsestranski dejavnosti, pa bi morali takoj pisati drugače kot pišejo. A potem njih pisanje ne bi bilo več senzacionalno. Za to pa jim v prvi vrsti gre.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Ludvik Šavelj CM - 80-letnik

Ne dolgo od tega je praznoval 80-letnico rojstva lazarist g. Ludvik Šavelj, ki deluje med tržaškimi Slovenci. Gospod misionar (lazaristi so misijonska družba, ki ima namen prejeti misijone po župnijah, skrbeti za duhovno vodstvo po zavodih in delovati v misijonskih deželah) se je rodil v Rudniku (Kamnik) 28. avgusta 1891. V mašnika je bil posvečen leta 1915 v Gradcu ter spada v osrednjo provin- cialno hišo lazaristov v Ljubljani.

Gospod Šavelj je večkrat vodil misijone ter duhovne vaje in duhovne obnove za mladino Slovenske dijaške zveze v Trstu ter vneto pomagal v dušnem pastirstvu. Več let je tudi poučeval verouk na slovenskih šolah.

Naša voščila gospodu misionarju sprem- ljajo želje, da bi še dolgo posredoval bo- gastvo krščanske vere.

† učiteljica Fanny Zivec

V Pordenonu, kjer je živel v družini nečaka Darka, je v ponedeljek 4. oktobra umrla učiteljica Fanny Zivec.

Rodila se je v vasi Skopo na Krasu 18. februarja 1883. Po ljudski šoli v domačem kraju je odšla na pripravnico v Sezano, nato še v Gorico, kjer je dovršila učiteljske. Temu poklicu — vzgoji otrok —, je ostala zvesta do zadnjega diha. Polnih 46 let je poučevala slovenske otroke; od leta 1903 do septembra 1947 v Dutovljah in med obema vojnama tudi v Skopem. Ko se je leta 1947 morala z nečakom umak- niti v Trst, je sprejela službo učiteljice pri Sv. Ivanu, kjer je ostala do upoko- jitve leta 1949. Leta 1957 je prišla v Go- rico, a že čez štiri leta se je preselila k nečaku v Pordenone, kjer je vzgajala in poučevala njegove štiri hčerke, ki so bile vse silno navezane na svojo drago teto. V poletnih mesecih pa je še vedno rada prihajala v Gorico in bila gost pri šolskih sestrah v Zavodu sv. Družine. Povsod je zapustila zgled globoko verne in narodno zavedne žene.

Gospodična Zivec je bila učiteljica sta-rega kova; požrtvovalna, vestna, zvesta Bogu in narodu. V tem duhu je vzgajala rod za rodom naše slovenske otroke.

Tudi v tujini je bila silno navezana na svojo rodno zemljo, na svoj Kras. Ko je

Za objektivnost v poročanju o šolstvu

Zadnje čase se v našem tisku precej raz- pravlja o šolskih vprašanjih. Se posebej se pisari raznih člankov ustavljajo ob za- devah v zvezi s šolskimi zgradbami, pre- vozi otrok v vrtnice in šole itd. V omenje- nih člankih naletimo sicer v glavnem na objektivno poročanje, marsikdaj pa lah- ko zabeležimo tudi vrsto netočnosti ali celo tendenčnih oz. demagoških trditve.

Razni pisari namigujejo v svojih izvaja- njih predvsem na pasivnost političnih pred- stavnikov v zvezi z vprašanjem novih šol- skih zgradb. Za točnost in objektivnost v poročanju moramo pri tem podčrtati, da je vsa stvar v bistvu drugačna. Izvoljeni predstavniki SDZ v Gorici so že pred ka- limi desetimi leti sprožili vprašanje gra- ditve novih poslopj za slovenske šole. V začetku je prevladalo mnenje, da bi za nove zgradbe za severni del mesta (za šole, ki se nahajajo v ul. Croce) izbrali zemljišče v ul. Orzoni na za to primer- nem kraju. Občinski tehnični urad je ugo- tovil nezadostnost tamkajšnjih površin za odgovarjajoče zgradbe. Tako je potem prišlo v poštev zemljišče v ul. Campi, kjer je že po regulacijskem načrtu predvideno šolsko področje. Vodstvo SDZ se je obr- nilo tudi na ravnateljstva prizadetih šol, da bi izrekla svoje mnenje o predlagani lokaciji. Po načelnem sprejetju omenjene rešitve s strani prizadetih šol je zadeva sama stopila v drugo obdobje.

Goriški občinski svet je na svoji seji 18. oktobra 1968 odobril sklep občinskega od- bora, naj se po zakonu 641 z dne 28. ju- lija 1967 zaprosi za državni prispevek za gradnjo osnovne šole v ul. Campi (111 milijonov 175.000 lir), gimnazije-liceja ter učiteljska v ul. Campi (191.773.040 lir) in za potrebna zemljišča v skupni vrednosti 31.200.000 lir. Kot znano, pa ima zdaj od- ločilno besedo pri določanju prednostne lestvice za gradnjo šol pokrajinska komi- sija za šolske zgradbe, ki je dala prednost drugim šolam.

SDZ je predložila 20. 10. 1969 prikaz po- ložaja na slovenskih šolah in točno zah- tevo za prostore za vse šole v severnem in južnem delu mesta.

SDZ je zato že pri sestavi levosredin- skega občinskega odbora v Gorici leta 1970 zahtevala in dosegla, da se je v splo- šni program vnesla tudi gradnja novih šolskih stavb za slovenske šole. Obenem ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi nastopila pri vseh odgovornih političnih in upravnih organih za čimprejšnjo ugod- no rešitev tega prečnega vprašanja.

V zvezi s poročanjem tržaškega sloven- skega dnevnika, da so starši iz Ločnika uredili vprašanje prevoza svojih otrok v Podgoro s pomočjo SPZ oz. socialističnega pokrajinskega odbornika, je treba pri- pomniti, da je za potrebno rešitev poskr- bel učiteljica Mariza Perat v sodelovanju z občinskim svetovalcem SDZ.

Kako se nekateri »stalno« zanimajo za šolske zadeve, dokazuje tudi krik in vik, ki so ga zagnali, ko je občinska uprava sklenila, naj bo tretji šolski vrtec v no- vem poslopju onstran Soče, dokler se ne uredi prostorov v ul. Torriani. V resnici ni šlo za noben umik na periferijo, ampak le za začasno rešitev. Tega pa gospodje niso vedeli...

Ne razumemo

Ne razumemo, zakaj se pokrajinski pod- predsednik Marko Waltritsch tako hudo zaganja zoper namero, da bi za nekatere slovenske šole zgradili poslopja v ulici Campi. Vprašamo ga: Kje najde on boljše in primerno zemljišče v središču mesta? Kajti ni dovolj odklanjati neki predlog, potrebno je imeti drugega boljšega. Pro- simo zato g. Waltritscha, naj nam pove, kje bi bilo drugo boljše zemljišče na razpolago, da se ne bomo pravedali za no- ve šole še eno generacijo in med tem ostali pri stanju, kakršno je. Italijanski sodeželani se nam bodo med tem po- pravici smejali še eno generacijo.

Miklavž Božič

Verska vojna na Filipinih

Filipini so sicer pretežno katoliška dr- žava, imajo pa zlasti na južnem delu oto- ka Mindanao v pokrajini Cotabato močno mohamedansko manjšino. Ker se v te kraje vedno bolj doseljujejo kristjani, je prišlo med muslimanskim prebivalstvom do izbruhov verske mržnje nasproti pri- šlekom. V teku enega leta so se zgodili množični pokoli, nad tisoč ljudi je bilo pomorjenih, cele vasi požgane, sto tisoč ljudi pa je ostalo brez strehe. Sedaj zah- tevaajo muslimani še osamosvojitve svoje dežele.

Preteklost in sedanjost v obsevu

V torek 12. oktobra je perzijski šah (ce- sar) Reza Pahlevi odprl v stari perzijski prestolnici Perzepolis proslavo ob 2500- letnici obstoja perzijskega cesarstva.

Pred potnikom, ki končno prispe tja, se razprostira visoka planota terasaste ob- like. Sredi te planote leži na kakšnih 15 hektarih nekdanji Perzepolis in sedanji Taket Džamid. Na tem prostranstvu je leta 518 pred Kristusom začel cesar Darej graditi svetovno prestolnico.

Da bomo pomen tega dogodka bolje ra- zumeli, moramo seči še sto let nazaj v zgodovino. Tedaj so se arijska plemena, ki so živelja v sedanjem Iranu (Perziji),

začela deliti med Perze in Medijce. Me- djici so že imeli svojo državo. Kir, per- zijski vojščak, je bil njih vazal. Pa se je nekega dne dvignil zoper svoje gospodar- je in jih premagal. A le vojaško, kajti od premaganec je sprejel njih kulturo, med drugim medijsko pisavo s 36 znaki ter or- ganizacijo svojega ljudstva v družine in plemena.

V nekaj letih so Kirovi bojovníki pre- hodili tisoče kilometrov in zavzeli ozem- lja, ki danes pripadajo Indiji na vzhodu, Egiptu na jugu, Grčiji na zahodu in Sov- jetski zvezi na severu. Največjo zmago je Kir dosegel pred Babilonom. Ker tega utrjenega mesta z 250 stolpi, visokimi po sto metrov, ni mogel osvojiti z direktnim napadom, se je poslužil zvijače in spre- menil tok reke Evfrat, ki je tekla skozi mesto. Po izsušenem koritu je vdrl v Ba- bilon in si ga podvrnil.

Se Kir je začel perzijski Pasargrad — majhno naselje nedaleč od bodočega Per- zepolisa. Njegov vnuk Darej, sin Kambi- za, pa je Perzepolis naredil za »prestolni- co sveta«. Kar je Kir združil s silo, je modri Darej prežal s kulturno enotnostjo takrat edinstvene perzijske civilizacije. Dr- žavo je razdelil v dvajset pokrajin (satra- pij), kolikor je bilo tedaj narodov v ce- sarstvu. Uvedel je prvi poštni promet ter razglasil svoj zakonik — Darejev ko- deks, ki je prva deklaracija o človekovih pravicah in svoboščinah.

V ta zgodovinski kraj je za sredo ok- tobra perzijski šah povabil najuglednejše predstavnike vseh držav, da preživijo ob ostankih stare perzijske kulture nekaj slavnostnih dni. Gostje bodo lahko videli velikanske stebre (nekaj jih je bilo šest v šestih vrstah), ki so krasili slovitvo dvo- rano za sprejem (Apadana), katera je lahko sprejela celo 10.000 povabljenec. Južno od nje stoji zimski dvor, ki je še vedno dobro ohranjen, z vrati in okni iz brušenega kamna.

Tisoči delavcev so več mesece gradili naselje za sprejem 5.000 povabljenih gos- tov, ki bodo stanovali v posebnih šoto- rih v obliki peterokrakih zvezd. Vsak krak naj bi pomenil eno celino. Na prostoru, ki je bil še nedavno puščava, so nasadili ciprese in borovce, natanko po risbah iz Darejeve dobe.

Slavnosti bodo trajale teden dni. Glavna prireditev je bila v petek 15. t. m., ko je nastopila iranska armada v slikoviti pa- radi. Vojaki so nosili obleko iz vseh ob- dobij 2500-letne Perzije. Tisti, ki so pred- stavljali osebno Darejevo stražo, se že več mesecev niso brili, ker so ti vojaki nosili dolge lase in nakodrane brade.

Seveda je vse to zahtevalo visoke stroš- ke. Ti znašajo 40.000 milijonov lir. Iran si te stroške verjetno lahko privoščiti, saj je med največjimi svetovnimi pridelovalci nafte. Drugo vprašanje je seveda, kako na te visoke izdatke gleda preprosto ljudstvo. Vendar se dajo do neke mere opravičiti. Omogočili so veliko proslavo izjemnega datuma človeške zgodovine, v prihodnosti pa bo postal Perzepolis turistična za- nimivost, ki bo privlačeval turiste od vse- povsod.

Socialistična dvoličnost

Tržaški italijanski dnevnik »Il Piccolo« je v svoji tržaški kroniki 24. septembra objavil interpelacijo, ki jo je socialistični senator Celidonio naslovil na italijanskega ministra Alda Mora in v kateri ga spra- šuje, če so resnični glasovi, da se misli Italija odreči svoji suverenosti nad cono B in Istro, ki pomenita najbolj vzvišeni simbol italijanskega neodrešenega ozem- lja in zato nikdar ne bi smeli postati pred- met političnega barantanja.

Ko tednik furlanskega gibanja »Friuli d'oggi« poroča o tej anahronistični in- terpelaciji, dodaja svoj komentar z beseda- mi: »Čudimo se, da je predstavnik socia- listične stranke, ki je po svojem bistvu internacionalistična in protimperialistič- na, zavzel stališče, ki je ena postavk ita- lijanskega socialnega gibanja (MSI). Za čenjamno misliti, da so socialisti pozabili:

1. da je iredentizem zgodovinsko v Ita- liji prenehal leta 1954, ko je bil Trst do- deljen Italiji; tedaj se je dejansko Italija s sprejetjem Londonskega memoranduma posredno dokončno odpovedala kateri ko- li zemljski zahtevi po con B.

2. Vsak pojav nacionalizma po letu 1945 v času, ko se povsod aktivno dela na to, da se zgradi združena Evropa, znači le eno: da imajo nekateri še vedno bre- penenje po »svetih neodrešenih zemljah«.

3. Prav zgrešena socialistična politika iz leta 1920 je pomagala fašizmu na oblast.

Toda morda se da stališče senatorja Celidonia pojasniti na bolj preprost, pa tudi boleč način. Senator Celidonio je morda hotel s svojo interpelacijo samo nasprotovati realističnemu stališču, ki ga je zavzel v zvezi s cono B poslanec Ferri iz socialdemokratske stranke. Kot se vidi, se obe socialistični stranki, ki uradno so- delujeta v vladi in drugih odborih, še na- prej ljubita kot pes in mačka.

Tako list »Friuli d'oggi« od 4. oktobra. Mi bi k temu še to dodali: čudimo se, da naš slovenski dnevnik iz Trsta, ki je tako pozoren na vsako slično izjavo iz neofa- šištinih, republikanskih ali demokrščan- skih vrst in jo upravičeno takoj zavrne, interpelacije senatorja Celidonia ni niti omenil, kaj šele odklonil. Tudi vodstvo socialistične stranke ni senatorja — v ko- likor nam je znano — nič grajalo ali se ogradilo od njegovih izjav, kar pomeni, da je v vrstah PSI nepoštena igra čudnih razmerij in osebnih ambicij.

Pri vsem tem pa je še najbolj zanimivo, da si tako matična domovina kot tržaški slovenski dnevnik delata utvare v zvezi s PSI. Največje utvare pa si delajo tisti naši sicer narodno zavedni ljudje, ki se kljub nasprotnim dejstvom vključujejo v italijanske vsedržavne stranke in jim da- jejo svoj glas pri volitvah, čeprav jih prej ali slej lete sramotno izigravo. Le kdaj se bodo tega zavedeli?

Študijski dnevi v Dragi in skrb za dobronamerno javno mnenje o njih

V šestih letih Drage sem bil tam samo petkrat, ker sem se enkrat (1969) moral sredi poti vrniti domov zaradi gripe. Dva krat sem tam predaval in vseh pet let po svojih močeh in uvidevanjih aktivno sodeloval v diskusiji. Zadnje leto pa celo v naših razgledih in v Mostu.

Vsako bo torej razumel, da smem iz te svoje dosedanje angažiranosti v Dragi sklepati sledeče: da mi ne more biti vseeno 1. kaj in kako se v Dragi govori in 2. kaj se o njej piše. Kaj se o njej piše, pa tudi ne bi smelo biti vseeno časnikarjem, kajti odgovorno delo ni samo moj vsakokratni nastop v Dragi, temveč tudi njihovo pisanje, in to poslednje še toliko bolj, kolikor se obrača na širšo javnost, z namenom, da tvorno sodeluje pri izoblikovanju javnega mnenja. Le to oblikovanje se mi zdi letos nekam čudno.

Najprej o »površni in neresni« sodbi Primorskega dnevnika. Svojm cenjenim bralcem pove, da sem »igrajoč se s filološkimi pojmi dokazoval, da samoupravne družbe sploh ni (kot argument je [sem] navedel, da se tega pojma ne da prevesti v nemščino) in pri tem mu (mi) je služil kot osnovno dokazno gradivo ljubljanski humoristični list "Pavliha".«

Kar bom sedaj naredil s tem stavkom, spada v šolske klopi, kjer se učimo branja in pisanja. Pisec pravi, da sem »dokazoval« (glagol trajanja), »navedel« (dovršni glagol) pa sem samo en argument. Dokazuje se res samo z argumenti — s filološkimi pojmi sem se torej samo igral in ne dokazoval, če smo dosledni — in tako mi je torej »ljublanski humoristični list "Pavliha" služil kot osnovno dokazno gradivo« le v dokaz, »da samoupravne družbe sploh ni«, ker »se tega pojma ne da prevesti v nemščino.«

Ta argument je moral res užgati, ko je šel L. B. v »Gospodarstvu« nasedel tej interpretaciji: L. B. »navaja kot argument dejstvo, da zapadna sociologija nima ustreznega izraza za "samoupravljanje", ter zato ni prav nič verjetno, da bi Zapad ta sistem sprejel«. Moje vprašanje pa se je glasilo: moremo pojm »samoupravna družba« sploh misliti in kako? Govoril sem s tem v zvezi o pojmu »organizem« in tam so se pokazale odločilne težave — in ne pri prevajanju. In ker sem letos v Dragi po hitrem postopku postal slavni jezikoslovec (filolog), sem samo o tem mogel razpravljati več kot eno uro. Po Primorskem dnevniku nisem torej prav nič drugega povedal. Tudi jaz bi takemu poročilu dal udarni naslov: površno in neresno.

Seveda, kdor je bil v Dragi, ve, da sem govoril o pojmi »samoupravna družba«, »pluralistična družba« in »demokratska družba« ter o pomembnosti jasnih pojmov za družbo in posameznika. O pojmi pa se razpravlja v logiki in spoznavni teoriji in/oz. spoznavni kritiki. Sam sem v uvodu izrecno poudaril, kako razumem svoje kritične pripombe — kot spoznavno-kritične namreč. Od kod torej pisci »filološki pojmi«? Po njegovem so najbrž vsi pojmi »filološki«, ker jih pač označujemo z jezikom. Tako najbrž si to predstavlja. Nikoli najbrž še ni slišal o etimologiji in nje pomembnosti za nominalno definicijo in o pomembnosti te za realno definicijo. Če je kdo vzel ves moj trud glede etimološkega vira in nominalne definicije samoupravne družbe za jezikoslovje, je to njegova stvar. O stvari sami pa je s tem

dokazal, da ni, nič razumel.

Prav te vrste nerazumevanje najdem tudi v Novem listu, kjer se mi očita, da sem »se preveč zapletal v filozofsko in filološko (sic!) spekulacijo, kar gotovo ni koristilo znanstvenemu in objektivnemu presojanju zapletene družbene in politične problematike v Jugoslaviji, ki jo nove ustavne spremembe skušajo bolj ustrezno pravno izoblikovati.«

Je že kdo slišal kaj takega? Ko sem se trudil za jasne pojme, za pojme, katerim so vsi ostali pojmi družbenih ved podrejeni — in te pojme sem analiziral in ne o njih »spekuliral« —, sem mislil, da bom s tem »koristil znanstvenemu in objektivnemu presojanju«, pa me sedaj nekdo pouči, da prav to »gotovo ni koristilo«. Vse moje dosedanje razmišljanje v znanosti in o znanosti je ob tej trditvi blokirano. Do sedaj sem mislil, da znanost, in to katera koli, ni samo znanje (Kemtnis), temveč, in predvsem, spoznanje (Erkennnis). Bil sem tudi prepričan, da se do novih spoznanj ne pride po poljudni kombinatoriki besednih in stavčnih vez, temveč da ima novo spoznanje svoje izhodišče v pojmi, ki jih skušamo vedno bolj popolno misliti, se pravi, vedno bolj približati resničnosti, ki jo »odsejajo«. In kaj sem jaz drugega napravil v Dragi, če ne skušal približati osnovne pojme, katerih oznako vsakdo rabi, kakor se njemu zdi, resničnosti. In pri tem opravilu sem šel od časa do časa v »Pavlihov« zelnik, ker sem s tem hotel reči samo eno: da je spoznanje prišlo na dan tudi doma. Mogoče ne tam, kjer bi pričakovali, pa to mene ne moti.

Kako površna, neresna in neodgovorna je po vsem tem delitev na »znanstveni prikaz« in na »igrajoč se s filološkimi pojmi« (Primorski dnevnik) ter na »filozofsko in filološko spekulacijo« in na »znanstveno in objektivno presojanje« (Novi list). Dragi moji, kako mi boste povedali, kaj je »znanstveno in objektivno«, ki niste niti ene lekcije o pojmi razumeli?

Sojenje znanosti ne spada v časopise, kajti v njih se ne more utemeljiti niti sodba niti priziv proti tej sodbi. Znanost si je sama sebi sodnik! Lahko pa se nekomu škodi, vendar popraviti škode se na straneh časopisa ne da. Zaradi tega imam tako sojenje za neodgovorno in krivično.

Nazadnje pa še nekaj besed o »Pavlihi«. Nisem vedel, da je v Trstu tako na slabem glasu. V svetu so o manj važnih satiričnih listih pisali med drugim celo doktorske disertacije. Jaz pa ne bi smel citirati »Pavlihe«, o katerem njegov dosedanj direktor in glavni ter odgovorni urednik, Jule Vrbič, pove sledeče: »Mi delamo vic vedno na podatek. Moraš vedeti čisto resnico, da lahko nanje vice delaš.« In dalje: »Moram reči, da pri vseh sodbah, bilo jih je okoli petdeset, nisem bil nikdar obsojen, sem imel vedno prav.« (Delo, 15. 8. 71.)

Rad bi poznal znanstvenika, ki bi se šel že tolikokrat tožari zaradi resnice. Tam nekje v srednjem veku je bilo še nekaj tako vročih glav — danes pa se ne gremo menda več tako zares. Sino se pač spametovali. »Pavliha. List za pametne Slovence itd.« — tako, in »ljublanski humoristični list«, se imenuje — pa se še ni spametoval in brani resnico tudi po sodnih, če je treba. Sem torej menda vedel, koga sem citiral, ko je šlo za resnico.

Ludvik Vrtačič, Svica

J. JK.

(2)

V KRALJESTVU SV. ŠTEFANA

V Čakovcu sem imel več kot dovolj časa, da sem ga prehodil poprek in počez. Saj pravzaprav nima mesto kaj pokazati, a je bilo zanimivo opazovati te Medjimurce, ki so tako prijetno za uho čebljali in bili tako preprosti v svojem zadržanju. V središču mesta imajo frančiškani svojo cerkev, okoli cerkve je več trgovin, malo ven pa te že po dvoriščih hiš pozdravljajo celi tropi gosi. In tako je v Prekmurju ter Medjimurju povsod.

NA MEJI

Sredi popoldneva sem končno le dočkal avtobus, ki vzdržuje dnevno zvezo med Zagrebom in Nagykanizso. Pravzaprav doveden sem bil, kako me bodo Madžari sprejeli.

Po eni uri vožnje po brezkončni ravnini

so se prikazale obmejne stavbe na jugoslovanski strani. Pregled dokumentov je bil hitro pri kraju. Avtobus se je premaknil in že smo se znašli na mostu, ki prečka reko Muro. Ta reka, ki izvira v Avstriji in teče skozi Prekmurje, dolgo časa tvori naravno mejo med Madžarsko in Jugoslavijo.

Onstran reke je že bil madžarski obmejni blok. V bližini je bilo videti stražne stolpe, na njih stražnike s strojnimi puškami pripravljenimi na strel. Tudi na tleh so se premikale patrolje v spremstvu psov sem in tja. Kakšna razlika med dvema državama, ki sicer obeh izpovedujeta socializem! Seveda. Socializem ima lahko več obrazov. Madžarski še vedno nosi stalinistične poteze, jugoslovanski pa se jih je že davno otreles.

Moral sem izstopiti, da dobim vizo. Najprej smo skušali medsebojno ugotoviti, v katerem jeziku se bomo najlaže sporazumeli. Poskusil sem z nemščino in uradnica je še kar dobro odgovarjala. Ko pa sem povlekel iz denarnice lire, ki naj bi jih zamenjal, sem odkril, da ji italijanščina še bolje gre. Poleg Jugoslovancev, tako

R A Z N O

Protest irskih škofov

Irski škofje so izdali posebno pastirsko pismo, v katerem obsojajo tako nasilno delovanje irskih teroristov kot tudi angleško nasilje nad nezaščitenimi katoličani Sev. Irske. Brez procesa so tam zaprli 219 katoličanov, ki jih oblasti dolžijo prevratniškega delovanja. Irski škofje trdijo, da je tako ravnanje protiustavno in je nov člen v verigi 50-letnega zapostavljanja irskih katoličanov. Severnoirski notranji minister je pismo irskih škofov obsojil, češ da pomaga k netenju neredov.

Tragedija bengalskih otrok

V Indiji je že 80 begunskih taborišč, v katerih živi 8 milijonov prebežnikov iz Vzhodnega Pakistana. Najhuje trpijo zaradi pomanjkanja hrane otroci. Če ne bo hitro prišla pomoč od zunaj, bo od lakote umrlo 300.000 otrok. Sv. oče Pavel VI. je že pozval ves katoliški svet, naj moli za te begunce in jih tudi gmotno podpre.

Priloge na pravoslavni koncil

Pravoslavna Cerkev se pripravlja na svoj koncil. Komisija, ki ga pripravlja, se je sestala od 16. do 28. julija v Zenevi. Delo je vodil metropolit Chrisostomos. Na tem zasedanju so sklenili, naj bi se zastopniki vseh pravoslavnih Cerkev prvič sešli meseca julija prihodnjega leta. Pri tem srečanju naj bi dokončno izbrali teme, o katerih naj bi razpravljali pravoslavni koncil. Kdaj bo koncil sklican, še ni znano.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Pomembno srečanje v Sosljanu

9. in 10. oktobra so se v Sosljanu (Trst) sestali člani glavnega odbora Mladinske komisije Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti (UFCE). Zasedanje je vodil predsednik Filip Warasch. Med gosti sta bila tudi deželni svetovalec dr. Stoka in nabrežinski župan dr. Legiša. O stanju in problematiki slovenske narodnostne skupnosti v Italiji je podal izčrpnije poročilo Ivo Jevnikar.

Prvi del zasedanja je bil posvečen notranjim organizacijskim vprašanjem, nato pa so se udeleženci podrobno bavili s pripravami na seminar, ki bo za veliko noč 1972 na Koroškem in katerega glavna tema bo: »Možnosti samoohranitve narodnih manjšin«. Seminarja se bodo udeležili s posebnimi referati znanstveniki različnih narodnosti, glavni odbor pa si še prizadeva, da bi se seminarja udeležila tudi znana poslanka Severne Irske Bernadette Devlin, ki sredi svojega zatiranega ljudstva odločno brani njegove pravice.

Na zasedanju so člani glavnega odbora Mladinske komisije UFCE ustanovili posebno delovno skupino, ki se bo bavila s problematiko propagande in v vprašanju razmerja med narodnostnimi skupinami in ideologijami. V tem delovnem odboru bodo sodelovali priznani strokovnjaki različnih evropskih narodnosti.

Člani glavnega odbora so hkrati izkoristili priliko, da so vzpostavili tesne stike s predstavniki raznih mladinskih organizacij slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlanija-Juljska krajina in se tudi seznanili s problematiko Slovencev v Italiji, zlasti kar zadeva sedanje odnose med italijansko večino in slovensko manjšino.

sem zvedel kasneje, so na tem obmejnem bloku Letenje Italijani najbolj številni potniki. Ni čuda, da se je italijanščina uveljavila, čeprav je tako daleč Trst od teh krajev.

Prvo vprašanje je bilo, koliko časa nameravam ostati na Madžarskem. Dejal sem, da bo pet dni kar dovolj. Takoj so mi predložili račun: za vizo pet dolarjev, za vsak dan bivanja v Madžarski pa sem moral obvezno zamenjati po pet dolarjev. Plačal pa sem teh trideset dolarjev kar v protivrednosti lir. Kar dobro se mi je zdelo, da so lire prav tako upoštevane kot ameriški zelenci.

Ko sem pozneje delal obračun, sem ugotovil, da velja uradno en madžarski forint 21 lir. Kasneje mi je prijatelj pripovedoval, da se da v Trstu dobiti florinte v zamenjavi po deset lir en forint. Kdor gre torej s florinti, tako zamenjanimi čez mejo, bo živel kot grof. Jaz kot grof sicer nisem živel, drago pa življenje tudi ni bilo. Pa o tem še kasneje.

Od meje pri Letenju je bilo še 26 km do Nagykanizse. Na cesti je bilo videti malo osebnih vozil, precej pa linijskih avtobu-

Odgovor deželnega odbornika Vicaria dr. Štoki

V juliju je deželni svetovalec dr. Drago Štoka naslovil na deželni odbor vprašanje, kako je mogoče, da je še 28 let po padcu fašizma moč videti v naborjetski občini v Kanalski dolini hišne številke opremljene s simboli fašizma.

Sedaj je dr. Štoka prejel pismo od deželnega odbornika za javne ustanove Vicaria, ki priznava, da so ti znaki res obstajali na nekaterih tablicah v občini Naborjet. Sicer so že v preteklosti te znake odstranili s tem, da so jih izklesali ali prebelili z apnom. Toda ko je apno zbledelo oz. zaradi vremenskih razmer odpadlo, so se ti znaki znova pokazali. Lastniki prizadetih hiš so sedaj povabljeni, da znake odstranijo.

Deželni odbornik Vicario v svojem pismu nadalje sporoča, da bodo ob prihodnjem ljudskem štetju popolnoma obnovili obštevilenje hiš, zaradi česar bodo tudi večino tablic zamenjali. Občinska uprava bo poskrbela, da bodo fašistični znaki povsod dokončno izginili.

Interpelacija o habilitacijah v Trstu

Poslanec Albin Škerk, izvoljen na listi KPI, je naslovil na prosvetnega ministra interpelacijo, v kateri sprašuje, če je ministru znano, da je prišlo do kršitve nekaterih zakonskih predpisov pri usposabljenostnih izpiti v Trstu, ki so bili razpisani z ministrsko odredbo z dne 12. decembra 1970 in so bili opravljeni v preteklem septembru. Na ta način so bili oškodovani nekateri profesorji, ki so se pripravili k izpitu, zaupajoč v zakonske določbe in v zagotovila funkcionarjev prosvetnega ministrstva in krajevnih šolskih oblasti, ki so predpise ministrske odredbe pripravile.

V svoji interpelaciji poslanec dalje ugotavlja težke pravne pomanjkljivosti v zvezi s programi za usposabljenostne izpite za poučevanje na šolah s slovenskim učnim jezikom ter neupoštevanje nekaterih drugih predpisov. (Od naše strani smo ugotovili še to, da je izpraševanje kandidatov pri nekem tujem jeziku potekalo v italijanščini, čeprav se tuji jezik poučuje na osnovi slovensčine!)

Ob zaključku poslanec Škerk sprašuje prosvetnega ministra, če se mu zdi primerno, da vsaj delno razveljavi izpit za prizadete kandidate.

Sv. Ivan

Prvo nedeljo v oktobru je naša mladina novič nastopila v našem Marjinem domu z mladinsko igro »Krojaček junaček« (za oder prirejeno Grimmovo pravljico). Prvič so jo igrali konec maja. Z vajami so začeli že v januarju ob ustanovitvi »Svetoivanskega mladinskega odra«.

Za prvi nastop je bilo osemdeset vaj, za drugi pet, vse pod režijo Staneta Raztresena, ki se z veliko potrpežljivostjo in ljubeznijo trudi za vzgojo igralskega naraščanja in sam skrbi tudi za opremo odra.

Mladi ljudje so zvesto in točno hodili k vajam, seveda s sodelovanjem staršev, ki se na lastne stroške poskrbeli tudi za obleke (nekaj oblek pa je posodilo Slovensko gledališče). Pri prvem nastopu je sodelovala tudi gdč. Micheluzijeva z deklamacijo svoje baletne šole. Pri obeh upri-

sov. Tu pa tam je hušnil mimo kak avtomobil z italijansko registracijo.

Mrak se je že spuščal na pokrajino, ko smo privozili v središče mesta. O Nagykanizsi ni kaj posebnega povedati. Prebivalcev ima 45.000 in je središče petrolejske industrije, ker so v okolici bogata ležišča nafte. Presenetilo me je veliko število vojakov na mestnih ulicah. Vsi so bili postavni, visoki, z madžarsko kokardo in zvezdo na kapi. Seveda, Nagykanizsa leži v obmejnem pasu, onstran meje pa so jugoslovanski »revizionisti«, ki so se prodali Zapadu. Treba je biti buden...

Mesto ima en sam hotel in še temu se vidi, da je iz časa po prvi svetovni vojni. Ni mi bilo težko dobiti sobe. Uradnik, ki mi je sobo določil, je kar sam od sebe spregovoril v hrvaščini, ko je odkril, da sem v Lendavi rojen. Tako še nisem imel občutka, da sem čisto na tujem. Sem pa zato v naslednjih dneh to tem bolj občutil.

Preden sem se vlegel k počitku, sem vzel vodiča v roke, da se seznanim vsaj v glavnih obrisih z deželo, v katero sem

zoritvah je občinstvo hvaležno nagradilo nastopajoče z navdušenim ploskanjem.

Kot že objavljeno v listih, bo prihodnjo nedeljo gostoval v našem domu bohinski ansambel, in sicer ob 16. uri. Prireditve prične točno ob napovedani uri, ker bodo potem nastopili še isti dan v Rojanu in na Opčinah. Tisti, ki pridejo z avtom, naj pridejo po ulici Brandesia, ker je za avtomobile iz ulice Caravaccio nemogoče dostop.

Kraški muzej v občini Repentabor

Kljub protestom nekaterih krogov, da uredijo kraški muzej v repentaborski občini, so pristojne oblasti odločile, da je prav repentaborska občina najbolj primerne za ustanovitev »kraškega kompleksa«, kamor seveda spada tudi kraški muzej. Isto mnenje je ponovno poudarila tudi komisija izvedencev. Ostale okoliške občine pa bodo pripravile seznam poslopij in nepremičnin, ki so kulturno in zgodovinsko zanimive in ki so vredne obnovitve ali popravil.

Folklorna skupina in ansambel

»BOHINJ«

bosta nastopila z veselim sporedom v soboto 16. oktobra ob 20.45 v Bazovici, v nedeljo 17. oktobra ob 16. uri pri Sv. Ivanu v Marjinem domu, ob 17.15 v Rojanu v Marjinem domu, ob 20.30 na Opčinah v Finžgarjevem domu. — Ta folklorna skupina je ena najboljših v Sloveniji in gostuje po vsej Evropi.

Razpuščeno semenišče

Škof v Livornu je dal zapreti škofijsko semenišče, ker je ugotovil, da so semeniščniki zašli v marksizem. Odpuščeni bogoslovci so nato v odprtem pismu obdoližili Cerkev avtoritarizma in desničarskega nazadnjaštva.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 17. do 23. oktobra 1971

Nedelja: 9.30 Domače z ansamblom R. Vadnala. 10.50 Otroška matineja. 11.40 Mestece Peyton. 18.10 Ujetnik v Zendi - ameriški film.

Ponedeljek: 17.15 Sahr: Fisher: Petrosjan. 17.45 Ključkeve dogodivščine. 18.30 S poti po Sloveniji. 20.35 L. Zorin: Kronanje - TV drama. 21.50 Večer s pisateljem Danilom Lokarjem.

Torek: 17.50 Carodejev klobuk. 19.05 Srčni infarkt. 19.30 Osebna nega. 20.35 Krava bajka - jug. film.

Sreda: 17.05 Sahr: Fisher: Petrosjan. 17.50 Andersen: Jelka. 19.05 Na sedmi stazi. 20.30 Monitor (Lápica). 21.30 Glasbena oddaja. 21.50 Naš vsakdan.

Četrtek: 17.55 Glasbeni Ciciban. 18.30 Zobato kolo. 19.05 Enkrat v tednu. 19.20 Vse življenje je letu dni. 20.35 Četrtekovi razgledi. 21.35 Maupassantove novele. 22.00 Apoteoza baleta.

Petek: 17.45 Verne-Kohout: V 80 dneh okrog sveta. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Ko sem zadnjič videl Pariz - film.

Sobota: 17.50 Jugoslovanska folklor. 18.35 Nicholas Neckleby. 20.35 Glasbena križanka. 21.35 Kratek film. 22.00 Oddelek S - serijski film.

stopil. In te podatke naj na kratko tudi bralcem posredujem.

PODOBA MADŽARSKE

Madžarska leži v srecu Evrope. Njena površina znaša 93.030 kv. km, to je malo manj kot pet Slovenij skupaj. Je šestnajsta po velikosti v družbi evropskih držav. Prebivalcev ima deset milijonov. Je precej gosto naseljena, saj pride 109 prebivalcev na kv. km.

Dve tretjini Madžarske sta ravninski. Pravih gora ne pozna. Glavna prometna žila je reka Donava, ki ji Madžari pravijo Duna. Med rekama Donavo in Tiso se razprostira značilna madžarska ravnina, puszta imenovana. Je to neke vrste argentinska pampa, kjer se podijo konjske črede in jih čuvajo posebni pastirji, »csikose« imenovani v svojih slikovitih oblekah. To je tista Ogrska, ki jo pesmi opjevajo in ki vzbujajo domišljijo tujcev. Čudovito so sončni zatoni na tej puszti in tu je edina pokrajina v Evropi, kjer je mogoče doživeti pravljico »fato-morgano«, tako značilna za peščene pustinje.

(se nadaljuje)

Naša mladina pri Mariji

V zadnjem času moramo zabeležiti dvoje srečanj naše mladine pri Mariji Devici. Prvo je bilo na Mirenskem Gradu v nedeljo 3. oktobra. Ze prejšnji večer se je zbralo v domu duhovnih vaj na Gradu lepo število mladih fantov in deklet, da začnejo z duhovno obnovo. Naslednje jutro jih je prišlo še več. Tam so v tišini in zbranosti preživeli lep dan pod vodstvom g. Ambroža Kodelje, župnika v Grahovem, ki jim je orisal podobo sodobnega kristjana, da bi tudi sami skušali postati takšni. Srečanje so zaključili s sv. mašo ob 16. uri. Skoro vsi so se potem še ustavili, da so poslušali koncert zbora sv. Cecilije iz Ljubljane, ki je nastopil na Gradu isto nedeljo ob 17. uri.

Drugo srečanje mladih je bilo v nedeljo 10. oktobra. Ta dan so se zbrali pri Materi božji na Stari gori člani mladinskih zborov in strežniki. Prišli so s tremi avtobusi iz Gorice, Standreža in Doberdoba. Pridružili so se jim še strežniki iz drugih vasi in nekateri starši. Vseh je bilo nad 150. Na Stari gori so imeli najprej ob 15^h sv. mašo, ki jo je daroval msgr. Močnik in so pri njej peli otroci pod vodstvom prof. Ivana Bolčine. Po maši so se podali na bližnjo Planjavo, kjer so v gozdu pekli kostanj in se prijetno zabavali. Prehitro je prišla noč, ko so se še enkrat skupno pesmijo poslovlili od Marije v njenem svetišču. Neka starejša italijanska romarica je ob njih petju vsa ginjena rekla: Pojejo kot angelčki v nebesih.

Upajmo, da bo to vsaj deloma res in da bodo naši mladinski zbori radi peli pri mašah v cerkvi, če ne prav kot angelčki pa vsaj kot pridni otroci.

Misijonarka A. Hočevnar med nami

Ta teden bo med goriškimi rojaki uršulinska misijonarka m. Adeodata Hočevnar, ki misijonari v Indoneziji in je sedaj prišla domov na kratke počitnice. To priložnost smo uporabili in jo povabili, naj pride obiskat tudi rojake na Goriškem. Rade volje je ustrejala in tako jo bomo videli in slišali po raznih krajih, kjer bo imela misijonska predavanja s skioptičnimi slikami. Nastopila bo po naslednjih župnijah:

- v sredo 13. oktobra v Steverjanu
- v četrtek 14. oktobra v Pevmi
- v petek 15. okt. v Doberdoba ob 19.30
- v soboto 16. okt. v Podgori ob 20.30
- v nedeljo 17. okt. ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici, zvečer pa v župnijski dvorani v Standrežu.

Lepo vabimo prijatelje misijonov, da se njenih predavanj udeležijo.

Goriško semenišče v novem šolskem letu

Letos šteje goriško nadškofijsko semenišče 34 gojencev: 11 jih obiskuje nižjo srednjo šolo, 14 gimnazijo, učiteljske in liceje, 9 pa jih je v bogoslovju. Gojenci semenišča so razdeljeni v tri skupine, ki so zaupane duhovnikom Tuniju, Ambrosiju in Zbogarju.

Bogoslovci so lani študirali teologijo v Trstu. Letos tega ni več. Vzrok: različna preteklost obeh semenišč, različni pogledi na oblikovanje semeniščnikov in problemi discipline.

Letos bodo bogoslovci stanovali v goriškem semenišču. Z vlakom se bodo med tednom vozili v Videm k teološkim predavanjem. Ob sobotah in nedeljah bodo doma in pomagali na svojih župnijah, da ohranijo stik z družino in zunanjim svetom.

Semeniščniki-gimnazijci hodijo na državne šole, le nižješolci obiskujejo salezijanski zavod S. Luigi v ul. don Bosco. Tudi tu je prevladovalo načelo, naj mlad človek ne živi izoliran od vsakdanjega okolja. Pred leti bi tako stališče bilo še nepojmljivo vsaj v latinskih deželah. Pokoncilski čas pa je tudi tu pretrgal s tradicijo, ker se je izkazala za oviro pri oblikovanju novega tipa duhovnika.

Na misijonsko nedeljo v Gorici

Letos se bo svetovna misijonska nedelja obhajala 24. oktobra. V Gorici jo bomo praznovali takole: Dopoldne ob 9. uri bo v cerkvi sv. Ignacija imel ponovitev srebrne maše p. Rudež, misijonar v Zambiji. P. Radko Rudež je v veliki meri naš goriški rojak, saj je preživel v našem mestu vso svojo mladost, dokler ni postal duhovnik in odšel najprej v Cerkev, potem pa v misijone kot član jezuitske družbe. Med mašo p. Rudeža bo mešan zbor

»Lojze Bratuž« prvič izvajal slovensko peto mašo Stefana Kovača, ki se jo je naučil v pretekli sezoni, a do sedaj ni imel še priložnosti, da bi jo kje v celoti zapel. Ob obisku v Svici je odlomke te maše odpel v baziliki Matere božje v Einsiedelnu. Pel je tako, da so tudi tuji prisluhnili in petje pohvalili. Zbor bo nastopil pod vodstvom prof. Stanka Jericija.

Popoldne ob 15. uri bo na Travniku liturgija božje besede za misijone in blagoslov. Pobožnost bo vodil p. Rudež. Nato bo ob 16.30 v Katoliškem domu misijonska prireditev s srečolovom. Nastopili bodo igralci iz Standreža in Steverjana.

Baletni večer v Kat. domu

Kdor je v soboto 9. oktobra zvečer prisostvoval nastopu solistov ljubljanskega baleta v Katol. domu, gotovo ni bil razočaran. Odkril se mu je nov svet posebne umetniške zvrsti, kjer pride do polnega izraza gibčnost človeškega telesa, izrazne finise in poduhovljenost kretanj, ki baletni ples sestavljajo.

Nastopajoči so nudili obširen program, ki je obsegal 11 točk. Teško bi bilo nam, ki ne zmoremo strokovne ocene, izreči sodbo, katera točka je bila najboljša. Vsekakor smo vsi navzoči čutili, da prisostvujemo nastopu resničnih umetnikov. Izbrane noše, ki so odgovarjale vsebini in kraju baleta, so užitek še bolj poglobile.

Prisotni so z iskrenim aplavzom izrazili svoje navdušenje nad vsako izvajano točko. Solisti so lahko čutili, da so jim bili gledalci resnično hvaležni za lepo doživetje.

Nastopa se je udeležilo zelo veliko ljudi. Precej je bilo tudi italijanskih gledalcev. Pogrešali pa smo Slovence, ki pripadajo drugemu idejnemu taboru. Mar še vedno drži, da je treba bojkotirati vsako prireditev, ki je v Katoliškem domu, čeprav pridejo umetniki iz matične domovine? Tega si slednji gotovo niso zaslužili.

Jamlje - Dol

Na rožnovensko nedeljo 3. oktobra smo po daljšem presledku zopet imeli sv. birmo, katero je prejel 28 birmancev: 15 iz Pola in 13 iz Jamelj. Za to izredno slavje so se župljani obeh vasi res dobro izkazali bodisi z bogato okrasitvijo cerkve, s slavolokom in rožami, bodisi s petjem, katero je lepo spremljal s kitaro Silvan od Sabličev.

G. nadškofa sta s pomenljivimi besedami pozdravila pred cerkvijo Lucijan Moro in Klavdij Radetti, dekle pa mu je podarila bele rože. Zadelona je pesem Ecce sacerdos in Pozdravljen Kralj mladine. Pri evangeliju je v zelo dobri slovensščini in z doživetim poudarkom spregovoril številnim vernikom g. nadškof o pomembnosti sv. birme za vse življenje kristjana, posebno pa o lepoti aktivnega krščanskega življenja.

Sledila je nato v vsej zbranosti sveta birma, katero je spremljalo ubrano petje združenega zbora. Mladina v starosti 12-14 let je po dobri in skrbni pripravi zavestno in s prepričanostjo prejela Sv. Duha; Bog jo ohrani tako vse življenje.

G. nadškof je moral kmalu zapustiti prijazno kraško vasico, da je lahko blagoslovil največjo ladjo »Eso-Italia« v Trziču. Seveda se je vrnil in med tradicionalnim kosilom poslušal in razpravljaval o številnih zadevah s svojimi duhovniki.

Iskreno se zahvaljujemo g. nadškofu in vsem, ki so pripomogli k lepemu slavlju, posebno g. župniku Bernardu Spacapanu, ki je kljub boleznim vse tako lepo pripravil in spretno vodil ves potek sv. birme.

Podaljšano delovanje

»Sklada za Trst«

Posebna komisija poslanske zbornice na zakonodajni stopnji odobrila zakonski osnutek, s katerim je delovni rok »Sklada za Trst« podaljšan za nadaljnjih deset let. Omenjeni »Sklad« bo razpolagal v tem desetletju s sto milijardami lir.

Razstava »Okuženje okolja in kmetijstvo«

Pokrajinski odbor Vsedržavne zveze za drug in vzajemnih blagajn je v sodelovanju s Kmečko zvezo, Kmetijsko zadrugo in Združenjem živinorejcev organiziral razstavo o »Okuženju okolja in kmetijstvu« ter razne druge vzporedne prireditve. Nevarnosti okuženja in onesnaženja ozračja so čedalje akutnejše, zato je prav, da se javnosti in oblastem temeljito prikaže ta problem.

★ ZA KMETOVALCE

Kadar se vrenje mošta prezgodaj ustavi

Letošnji mošt že veselo vre. Iz kipelnih vseh je slišati živahno brbotanje, ki dokazuje, da vrenje pravilno poteka. V moštu bo vse manj sladkorja in na kraju se bo ves spremenil v alkohol. Takrat bomo opazili, da vrenje ponehava in se končno ustavi.

Včasih pa ne gre tako gladko. Rado se zgodi, da se vrenje prezgodaj ustavi in vino ostane deloma sladko. Vsakdo ve, da začne takšno vino spomladi ponovno vreti in se rado pokvari. Zato bo naša prva skrb, da mošt prevre do konca. V ta namen je potrebno, da predvsem skrbimo za pravilno temperaturo v kleti, ki naj se giblje med 15 in 20° C. To prav lahko dosežemo s pravilnim zračenjem kleti.

Seveda se pri tem poslužujemo toplotmerov ali termometerov; enega obesimo v sredini kleti in drugega zunaj v bližini vrat ali okna, toda v senci. Samo z opazovanjem temperature v kleti in zunaj kleti bomo zanesljivo vedeli, v katerih urah moramo odpirati okna in vrata in tako vzdrževati temperaturo kleti med 15 in 20° C. Če bi se zgodilo, da moramo klet ogreti, zunanji zrak pa je preveč hladen, tedaj zakurimo pečico in ogrejemo notranjost.

Pogosto se zgodi, da naši kletarji ne pazijo dovolj na uravnavanje toplote v kleti in mošt se ohladi do take mere, da preneha vreti. V takem primeru pomagamo najhitreje tako, da en del mošta odtočimo, ga pogrejemo in spet vlijemo v isti sod.

Koliko mošta pogrejemo, naj velja sledeče navodilo: če ogrejemo 1/1 celotne tekočine na 70° C in jo spet vlijemo v sod, se bo temperatura mošta dvignila za 8° C. Pazimo, da mošt, ki smo ga vzeli iz sode, pogrejemo največ do 70° C in nič več. Z višjo temperaturo bi uničili glivice kvasnice, ki so potrebne za vrenje.

Včasih se vrenje ustavi kljub temu, da je v kleti pravilna temperatura in mošt primerno topel. Takrat prelivajmo ali mešajmo mošt tako, da dobi čim več zraka. Le v redkih primerih, ko zračenje mošta ne pomaga, dodamo moštu nekaj amonofosfata in sprožimo vrenje z dodatkom selekcioniranih kvasnic.

Inž. Janko Košir

Pastirček št. 1

Mladinski list »Pastirček« je te dni začel 27. leto svojega življenja. Predstavil se nam je v novi obleki. Letos gleda kvišku, v veselje. Risbo je napravil Robert Kozman.

Ker pa kljub poletom na Luno še vedno živimo na Zemlji in sicer na Primorskem, je urednik sklenil, da morajo bralci najprej to deželo dobro spoznati. Z zemljevidom jo bodo raziskovali. Prvi sestavek iz te vrste člankov govori o Trstu. Sestavila ga je Vera Tuta.

Na prvi strani bo vedno govora o kakem pomembnem slovenskem možu. V tej številki je predstavljen Friderik Baraga. Tudi izvirne povesti, ki bo izhajala vse leto, ne bo manjkalo. Napisal jo je časnikar Franc Jeza pod naslovom »Pustolovščine v gozdu«.

Pesmi so prispevali Ljubka Sorli (Ptički se poslavljajo, Danes prvič v šolo grem!, Janeček in vince), M. M. (Vsak večer je tako, Ljubi Bog, hvala!) in Darina Konc (V prihodnost zaskrbljeno zrem). Zgodba »Kako se je Matijček poboljšal« je izpod peresa A. P.

Skavtski kotiček vsebuje tri poročila o taborjenju goriških skavtov ob potoku Vrsnik v dolini Trenta, o taboru tržaških Veveric pri Jalnovih v Beli peči in o taboru tržaških vodnic v Ribnem pri Bledu.

V športni rubriki se govori o olimpijskih igrah in o boksarskem dvoboju Frazier-Clay. Peter nas popelje v veselje, Tomaž Simičič pa razmišlja o počitnicah, ki so pri kraju.

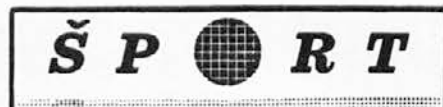
Zelo primerno je opozorilo, kaj vse ima slovenski tržaški radio na programu za našo šolsko mladino. Sami nismo vedeli, da je toliko raznovrstnih otroških in mladinskih oddaj. Le s pridom naj bi jih vsi poslušali, katerim so namenjene.

—jk

DAROVI

Za svetolovski Marijin dom v Trstu: Marcela in Sonja ob poroki Rudež-Kravos darujeta 5.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

10. Memorial »M. Filej 1971«

Tekmovanje v kolesarstvu. Kolesarske tekme se bodo vršile v nedeljo 17. oktobra ob 10^h dopoldne. Proga bo merila okrog 8 km za člane (letnik 1953 in starejši) ter okrog 4 km za mladince (letnik 1954, 1955, 1956) in naraščajnike (letnik 1957 in mlajši). Vodila bo po naslednjih goriških stranskih ulicah: štart pri križišču Drevoreda XX. Septembra in ul. Don Bosco, nato po ulicah Campi, Buffolini, Levada, Scogli, Brigata Etna, Svetogorska cesta, Orzoni, Don Bosco. Tekmovalci bodo štartali posamezno in s presledkom ene minute. Dirkalna kolesa niso dovoljena. Zadnji rok za prijave, ki jih

Zenska odbojkaška ekipa Š.Z. »Brda« iz Steverjana: Agata, Ida in Elis Komjanc, Antonija Mužič, Orietta Bulfoni, Silvana Perše, Silva Klanjšček in Lučka Hlede

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 17. do 23. oktobra 1971

Nedelja. 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za čembalo. 11.15 B. Traven: »Zaklad Sierra Madre«. Mlad. povest. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 15.30 S. López: »Poslednji Roman«. Komedija. 16.30 Sport in glasba. 17.30 Miniaturni koncert. 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.00 Motivi s filmskega platna. 19.30 Revija zborovskega petja. 20.30 Sedem dni v svetu. 21.00 Iz slovenske folklorne: »Ljudske pesmi«.

Ponedeljek: 11.34 Sopek slovenskih pesmi. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Slavni dirigenti. 19.40 Zbor »Montasio« iz Trsta. 20.35 Pesmi brez ztona. 21.00 Pripovedniki naše dežele. 21.20 Orkester proti orkestru. 21.45 Slov. solisti.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.55 Veliki mojstri jazza. 19.10 Pesniški svet Srečka Kosovega (1) »Njegov čas«. 19.20 Otroci pojó. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Ameriške delovne pesmi. 20.35 Rossini: »Italijanka v Alžiru«, opera.

Sreda: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Danilo Fajgelj«. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Glasbeni vrtiljak. 19.40 Zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice. 20.35 Simf. koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Po društvi in krožkih: Prosv. društvo »Kraški dom« iz Vel. Repna. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Umetniki in občinstvo. 19.10 Pisani balončki, rad. tednik za najmlajše. 19.40 Pariški vokalni ansambel. 20.35 A. Dallagiacoma: »Življenje Williama Shakespearea«. Igra.

Petek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 11.50 Harmonikar Wolmer. 12.10 G. Bartolozzi: Otroci v prvih letih svojega razvoja. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. 19.10 Slovenski narečni dokumenti: »Pridige Petra Podreka«. 19.40 Moški vokalni kvintet. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. Sodelujeta sopr. Bukovčeva in ten. Franci. 21.50 Folklorni plesi.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 V spomin Venu Pilonu. 15.55 Avtoradio. 16.10 Album operet. 16.50 Jazzovski koncert. 17.20 Verske aktualnosti v evrop-

je treba poslati na sedež Olympije (Viale XX Settembre 85, tel. 81120), je do nedelje eno uro pred tekmo. Zbor tekmovalcev je ob 9.30 na dvorišču Katol. doma.

Lahka atletika se bo vršila v soboto 23. oktobra popoldne in v nedeljo 24. oktobra popoldne na šolskem stadionu v Gorici. Tekmovali bodo lahko moški in ženske, razdeljeni v naslednje kategorije: člani, mladinci, naraščajniki. Prilivnik in urnik bosta objavljena pozneje.

Na programu letošnjega memoriala bodo še naslednje športne panoge: streljanje z zračno puško (moški in ženske, posamezniki in ekipe treh strelcev), odbojka (moške ekipe in naraščajniki, ženske ekipe: samo ena kategorija), košarka (moški, samo ena kategorija), namizni tenis (posamezniki in ekipe; moški: člani in mladinci; ženske: samo ena kategorija).

skem tisku. 17.30 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Družinski obzornik. 19.25 Protagonisti popevke. 19.40 Komorni zbor iz Celja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Pred čebelnjakom: »Čista, mlada zora...« Radijska zgodba. Napisal M. Mahnič.

★

Za cerkev v Stojakovem: N. N., Gorica, 1.000 lir.

Za ploščo na grob škofa Mahnič: J. Kapič, Gorica, 2.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Cilka Kovač ob prvi obletnici bratove smrti 5.000 lir.

OBVESTILA

Misijonska nedelja 1971. Prihodnjo sredo popoldne bo izšla kot vsako leto brošura »Misijonska nedelja 1971«, ki naj prinese v naša srca misijonsko razpoloženje ter nas pripravi na učinkovito obhajanje misijonske nedelje, ki bo letos 24. oktobra. Brošura bo izšla bogato ilustrirana na 24 straneh. Cena 100 lir izvodu. Gg. duhovniki z Goriškega naj jo dvignejo pravočasno na upravi »Katoliškega glasa«. Na Tržaško jo bomo poslali skupaj s »Katoliškim glasom« v knjigarno Fortunato.

Prosvetno društvo »Standrež« bo imelo v četrtek 21. oktobra ob 20.30 v mali dvorani župnijskega doma v Standrežu svoj občni zbor. Dnevni red je naslednji: poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora, razrešnica sedanjemu odboru, volitve novega odbora, smerice za bodoče delovanje, slučajnosti.

Nastop dr. Stoke na ital. TV. V soboto 16. oktobra ob 19.15 bo na drugem kanalu italijanske televizije v rubriki Deželna tribuna nastopil tudi deželni svetovalec, izvoljen na listi Slovenske skupnosti dr. Dragolj Stoka. Predstavnik strank, ki so v deželnem svetu, bodo govorili o zanimivi temi: »Posebna funkcija, ki jo ima naša dežela kot obmejna pokrajina«.

SG v Trstu bo predvajala dramo in komedijo Bertolta Brechta »Bobni v noči« v soboto 16. 10. ob 20.30 (izven abonmaja) in v nedeljo 17. 10. ob 16. uri (abonma red F-okoliški). Abonmaji in vstopnice so na razpolago v Kulturnem domu, tel. 734265-734269, vsak delavnik od 10. do 13. ure ter eno uro pred začetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo